

Venture capital

Venture Capital – termin oznaczający inwestycje na niepublicznym rynku kapitałowym znajdujących się we wczesnych fazach rozwoju^[1]. Jest to forma finansowania innowacyjnych, a przez to obarczonych ryzykiem, projektów inwestycyjnych. Celem inwestowania venture capital jest zysk wynikający z wartości przedsiębiorstwa, a nie z samej działalności produkcyjnej bądź usługowej. Przybiera ona specyficzną formę. Polega ona na zasileniu kapitałowym powstającej spółki poprzez objęcie akcji lub udziałów. Działania te powodują że kapitał do firmy nie jest wprowadzany w formie kredytu, ale w formie właścicielskiej. Inwestor oferujący finansowanie typu venture capital staje się współwłaścicielem spółki, którą finansuje^[2]. Forma i ilość akcji bądź udziałów, jaką otrzyma dostawca kapitału, wynika z wcześniejszych ustaleń pomiędzy nim a właścicielami, lub pomysłodawcami nowego rozwiązania. Inwestor przedsięwzięcia podejmuje takie same ryzyko jak pozostali udziałowcy przedsięwzięcia. W przypadku powodzenia przedsięwzięcia, razem z założycielami czy pomysłodawcami uczestniczy w jego sukcesie. Występuje pomoc menadżerska, jaką otrzymuje przedsiębiorca od inwestora, który na bieżąco uczestniczy w działaniach na rzecz rozwoju przedsięwzięcia i w praktyce staje się on partnerem przedsiębiorcy^[3]. Współpracę reguluje umowa inwestycyjna, zawierająca postanowienia dotyczące wzajemnych praw i obowiązków stron. Zakres ingerencji w działalność spółki jest większy niż w przypadku większości typów inwestycji i polegają na wzajemnym zaufaniu stron.

1 Okres inwestycji

Inwestycja funduszu jest zaangażowaniem na ściśle określony czas. Na ogół trwa on od 3 do 7 lat^[4]. Oznacza to dla spółki ograniczenie ryzyka wycofania kapitału przez fundusz lub osobę fizyczną w przypadku pogorszenia sytuacji. Po tym okresie fundusz musi wycofać zaangażowany kapitał wraz z potencjalnymi zyskami. Powinno to nastąpić w momencie wcześniej ustalonym w umowie, po uprzednich negocjacjach. Proces ten należy przeprowadzić bezboleśnie dla spółki w taki sposób, aby była ona przygotowana na zakończenie wsparcia ze strony inwestora oraz aby rynek nie zareagował negatywnie na zaistniałą sytuację. Wyjście funduszu z inwestycji powinno zostać uprzednio przygotowane, aby nie znaleźć się w sytuacji, w której możliwości wyjścia z inwestycji będą znacznie ograniczone np. ze względu na charakter konkurencji na rynku.

2 Rola ryzyka

Inwestycje venture capital cechują się większym prawdopodobieństwem niepowodzenia niż pokrewne inwestycje private equity, ponieważ są to inwestycje w spółki będące na wczesnych etapach rozwoju bądź dopiero rozpoczynające działalność na rynku. Ryzyko niepowodzenia wzrasta wraz z wcześniejszą fazą wzrostu przedsiębiorstwa. Wprowadzenie do spółki inwestora finansowego budzi wśród wielu przedsiębiorców poważne obawy. Współpraca z właścicielami przedsiębiorstw polega na tym, że z jednej strony właściciele tracą część władzy, przekładając się na sposób prowadzenia spółki oraz tracą część udziałów, z drugiej strony zyskują kapitał i doświadczenie inwestora^[5]. Część przedsiębiorców w sytuacji zagrożenia stara się na własną rękę podjąć środki zaradcze, co może spowodować konflikt z inwestorem. Czynnikiem decydującym o podjęciu finansowania typu venture capital jest umiejętność trafnej oceny projektów inwestycyjnych. W sektorze prywatnym do fazy inwestycji przechodzi średnio 1% pierwotnej grupy projektów. Właściwa analiza dotychczasowej działalności i planów rozwojowych badanego podmiotu, a także określenie szans ich realizacji oraz wszystkich związanych z tym zagrożeń, jest niezbędna do podejmowania właściwych decyzji inwestycyjnych^[6]. Zatem pomysłodawcy bądź właściciele istniejących już spółek muszą udowodnić racjonalność przedsięwzięcia w oczach inwestora.

Biznes plan jest w początkowym etapie procesu inwestycyjnego kluczowym dokumentem, który może zadecydować o odrzuceniu lub akceptacji projektu. Powinien on zawierać opis przedsięwzięcia, sytuacji rynkowej, prawdopodobnych kosztów, przychodów i konkurencji. Musi zostać przygotowany w uczciwy i rzetelny sposób. Czytelnik będący funduszem venture capital, bądź osobą inwestującą w przedsięwzięcie bezpośrednio, musi być w stanie ocenić racjonalność projektu oraz wiarygodność biznesową.

3 Metody finansowania

Finansowanie bezpośrednie jest to bezpośrednia inwestycja venture capital polegająca na zakupie udziałów w przedsiębiorstwie bezpośrednio od inwestorów, bez udziału funduszy specjalizujących się w gromadzeniu kapitału i jego inwestowaniu na wspólny rachunek kapitałodawców. Inwestorami bezpośrednimi są osoby prywatne określane jako aniołowie biznesu, lub ich grupy, pocho-

dzące często z kręgu rodziny lub znajomych przedsiębiorcy poszukującego kapitału^[7].

Finansowanie pośrednie polega na inwestycjach dokonywanych za pośrednictwem wyspecjalizowanych instytucji - funduszy venture capital. Cały kapitał pochodzi od inwestorów i zorganizowany jest w postaci odpowiedniej struktury prawnej. Inwestorzy kapitałowi poprzez wniesienie wkładu do wspólnej masy kapitałowej, obejmują w zamian udziały w wysokości stosownej do wniesionej kwoty^[7]. Kapitał pochodzący od jednego inwestora stanowi część środków kierowanych na różne projekty, często z różnych branż i na różnym etapie rozwoju. **Zróźnicowanie portfela inwestycyjnego** wpływa korzystnie na stopę zwrotu oraz poziom ryzyka inwestycji, zatem niepowodzenie jednego projektu jest amortyzowane przez pozostałe, udane przedsięwzięcia.

4 Inwestorzy

Przedsiębiorstwa i korporacje są mniej znaczącymi inwestorami dostarczającymi kapitał przeznaczony na nowe przedsięwzięcia, ze względu na charakter finansowania venture capital. Wyróżnia się dwa rodzaje inwestycji:

- Kryterium wyboru funduszu jest maksymalizacja zysku. Podmioty te mogą finansować posiadane nadwyżki środków. W tym przypadku inwestycja ta ma głównie charakter długoterminowy.
- Inwestor pragnie wykorzystać działalność venture capital do rozwoju określonych technologii i rozwiązań, mających później zastosowanie w ich działalności produkcyjnej. W tym przypadku maksymalizacja zysku przestaje być kryterium nadrzędnym.

Banki w mniejszym stopniu niż przedsiębiorstwa i korporacje są inwestorami venture capital. **Banki** nie są skore do pożyczania w takich sytuacjach pieniędzy, gdyż realizacja projektów obarczona jest wysokim ryzykiem. Przez wniesienie kapitału do funduszy, dążą do rozszerzenia działalności inwestycyjnej, licząc na zysk oraz pozyskanie nowych klientów. Współpracują z dużymi, wiarygodnymi przedsiębiorstwami na wyższym stopniu rozwoju lecz preferują inwestycje średnio- i długoterminowe, (np.: private equity), ze względu na niechęć do ryzyka.

Fundusze emerytalne i towarzystwa ubezpieczeniowe również jak banki poszukują atrakcyjnych długoterminowych inwestycji dla posiadanych środków. Podmioty te zarządzają znacznym kapitałem i mają bardzo długi horyzont inwestycyjny. Nie szukają nowych technologii, ich celem jest osiągnięcie zysku.

Państwo, instytucje publiczne. Zasilanie funduszy przez instytucje publiczne może być skutecznym bodźcem do aktywnego rozwoju przedsiębiorczości. Państwo

wspiera **parki technologiczne** oraz stwarza programy publiczne dostarczające wiedzę i kapitał.

Prywatni inwestorzy określani są też jako **Aniołowie Biznesu**, Business Angel, Angel Investors, lub Informal Investors. W przypadku prywatnych inwestorów dominującym motywem jest zysk. Inwestując bezpośrednio w przedsięwzięcia muszą posiadać duże środki finansowe i wiedzę z zakresu zarządzania oraz znajomość rynku, na którym chcą finansować. Mogą oni również wykorzystywać inwestycje pośrednie, np. za pośrednictwem funduszy zmniejszając **ryzyko inwestycyjne** oraz nie wymaga od prywatnych inwestorów szerokiej wiedzy na temat konkretnych projektów.

5 Przypisy

- [1] Marek Panfil: *Fundusze Private Equity*. Warszawa: Difin, 2005, s. 17. ISBN 83-7251-541-7.
- [2] Piotr Tamowicz: *Venture capital-kapitał na start*. Gdańsk: PARP, 2004, s. 7. ISBN 83-88802-90-9.
- [3] Alicja Kornasiewicz: *Venture Capital w krajach rozwiniętych i w Polsce*. Warszawa: CeDeWu, 2004, s. 20-21. ISBN 83-87885-54-1.
- [4] Barbara Nowakowska: *Inwestowanie Venture Capital: Wady i Zalety (pol.)*. PSIK, 2007-09-22. [dostęp 2012-07-16]. s. 27.
- [5] Katarzyna Sobańska, Piotr Sieradzan: *Inwestycje Private Equity Venture Capital*. Warszawa: Key Text, 2004. ISBN 83-87251-77-1.
- [6] Rafał Sułkowski: *Publiczne fundusze venture capital - źródło kapitału dla małych i średnich przedsiębiorstw*. T. Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej nr 667. Kraków: Akademia Ekonomiczna w Krakowie, 2004. ISSN 0208-4902.
- [7] Jacek Grzywacz: *Venture capital a potrzeby kapitałowe małych i średnich przedsiębiorstw*. Warszawa: SGH, Oficyna Wydawnicza, 2005, s. 53. ISBN 83-7378-145-5.

6 Zobacz też

- Private equity
- Anioł biznesu

7 Text and image sources, contributors, and licenses

7.1 Text

- **Venture capital** *Source:* <http://pl.wikipedia.org/wiki/Venture%20capital?oldid=40935071> *Contributors:* Polimerek, Filemon, Vindicator, Przykuta, Tompot, Amber, Margosbot, Kwiecień, Stepa, Buldożer, Gregul, FlaBot, YurikBot, Yenidai, JO, Litwin Gorliwy, JAnDbot, Maksim-bot, Grotisque, Azrael Nightwalker, Ravpawlisz, VolkovBot, Leopold, SieBot, Taube83, Olympic1981, Bulwersator, DamianJ, MystBot, Luckas-bot, Ptbotgourou, Cookie.bot, Cynko, Rubinbot, RibotBOT, Jckowal, EmausBot, ZéroBot, ChuispastonBot, Emptywords, Addbot, Mihau pl oraz Anonymous: 5

7.2 Images

7.3 Content license

- Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0